

رئیس هیئت‌مدیره اتاق مشترک ایران-افغانستان در گفت‌وگو با شهراآ راهکارهای افزایش همکاری‌های اقتصادی با همسایه شرقی را تشریح کرد

باید‌های تجاریت با افغانستان در عصر طالبان

سرور هادیان

گفت‌وگو

«یان تینبرگن»، اقتصاددان هلندی معتقد است که حجم مبادلات دوجانبه‌ای که میان دو کشور در جریان است، به کمک معادله جاذبه قابل تخمین است. در قانون جاذبه اینشتین هم به این مسئله اشاره شده است که سیاره‌هایی که به هم نزدیک هستند، به یکدیگر جذب می‌شوند. یعنی نیروی ربایشی گرانشی که در میان اجسام مختلف وجود دارد، با جرم اجسام نسبتی مستقیم دارد؛ اما با فاصله میان آن‌ها نسبتی معکوس دارد. کشورها نیز در مبادلات تجاری خود به همین صورت عمل می‌کنند. اندازه نسبی اقتصاد به کمک تولید ناخالص داخلی فعلی تعیین می‌شود. مجاورت اقتصادی هم باتوجه به هزینه‌های تجاری تخمین زده می‌شود. هرچه فاصله میان دو کشور دورتر باشد، مبادلات و مراودات آن‌ها هزینه‌های تجاری بیشتری به دنبال دارد. بیژوهاش حاکی از آن است که کشورها بیشتر به معامله با کشورهای مشابه با خود تمایل دارند، مانند اتحادیه اروپا. جنوب شرقی آسیا و آمریکای شمالی نظریه جاذبه در علم اقتصاد بیان می‌کند که اندازه نسبی اقتصاد، فاکتوری است که کشورها را به هم جذب می‌کند تا با هم مبادله کنند. در حالی‌که فواصل دورتر جغرافیایی کشورها، از این جاذبه می‌کاهد. ایران و افغانستان به دلیل نزدیکی همسایگی و اشتراک‌هایی که دارند از ظرفیت‌های زیادی برای رشد مبادلات اقتصادی براساس نظریه جاذبه برخوردار هستند. با توجه به اینکه افغانستان همواره یکی از مهم‌ترین مقاصد صادراتی خراسان رضوی محسوب می‌شود، این مسئله پنهان‌های شد تا با محمود سیادت، رئیس هیئت مدیره اتاق مشترک ایران - افغانستان، گفت‌وگو کرده و راهکارهای توسعه روابط دوجانبه را بررسی کنیم.

گران نیست و از طرفی آن‌ها تکنولوژی سرمایه‌گذاری زیادی ندارند. در داخل افغانستان واحدهای صنعتی ایجاد می‌شود و طبیعتاً در خیلی از کالاهایی که امروز تولیدکنندگان مادر حال صادرات آن‌ها به افغانستان هستند دیگر در چند سال آینده در این بازار امکان رقابت نخواهد داشت. در حال حاضر بخشی از کالاهای ساخته شده‌ای که قبلاً به افغانستان صادر می‌کردیم به صادرات مواد اولیه تبدیل می‌شود. اگر نتوانیم در بازار افغانستان به سمت سرمایه‌گذاری‌های مشارکت‌رفته و به سمت تولیدات مشترک نیروی، سهم‌مان از بازار این کشور کاهش پیدا کند. از طرفی توسعه معدن و کشاورزی در افغانستان در دهه‌های گذشته مغفول مانده بود. اکنون این کشور به سمت استفاده از این ظرفیت‌ها در حال حرکت است به‌عنوان مثال در شمال بحث اکتشاف نفت و گاز به‌طور جدی دنبال می‌شود و فرصت‌های خوبی در حوزه کشاورزی و معدن ایجاد شده است. افغانستان برای استفاده از این ظرفیت‌ها به دنبال جذب سرمایه‌گذار خارجی است.

● در این میان خراسان رضوی چه نقشی می‌تواند داشته باشد؟

حدود ۴۰ درصد صادرات ایران به افغانستان از طریق خراسان رضوی انجام می‌شود. اگرچه آمارها در امسال هنوز تفکیک نشده است اما بیشترین رقم صادرات کشور به افغانستان توسط خراسان انجام می‌شود. باور من این است که خراسان رضوی ظرفیت بیشتری برای توسعه تجارت با همسایه شرقی دارد. چون بیشترین واحدهای تولیدی در استان‌های مرزی در خراسان متمرکز است و مراکز علمی، تحقیقاتی و دانشگاهی در استان زیاد است و از طرفی بیشترین حضور تاجران افغانستانی در خراسان و شهر مشهد است که خود این ظرفیت بسیار بالایی است و ما باید از این ظرفیت استفاده کنیم. از طرفی خراسان رضوی به دلیل زیرساخت‌هایی که دارد از ظرفیت مناسبی برای فراوری مواد معدنی افغانستان برخوردار است و این می‌تواند سبب همکاری معدنی دو کشور شود. در تلاشیم با ایجاد کنسرسیوم‌های موضوعی در حوزه‌های معدن، کشاورزی و سایر حوزه‌های صنعتی و خدماتی بتوانیم توانمان را برای پاسخ به نیازهای افغانستان بالا ببریم.

ماجرتی دیبا، کارشناس بازارهای مالی و سرمایه‌ای، در گفت‌وگو با تجارت‌نیوز بیان کرد: منطقه سه میلیون و ۶۸۰ هزار تومان برای طلای ۱۸ عیار، منطقه مهمی بود. یک ریزش از آن منطقه تا منطقه سه میلیون و ۵۸۰ هزار تومان تجربه شد اما اکنون دوباره شاهد برگشت در این منطقه هستیم.

وی افزود: در این سطح نوعی تراکم مشاهده می‌شود که در صورت شکست تثبیت، می‌تواند ما را به سمت سه میلیون و ۸۱۵ هزار تومان نیز ببرد. دیبا درباره قیمت سکه بیان کرد: سکه اگر بتواند زیر ۴۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان قرار گیرد، می‌توانیم انتظار ریزش

● کالاهای ایرانی چه سهمی در بازار افغانستان دارند؟ بنابر آماري که هم‌گمرک و هم‌رایزني بازرگاني سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان اعلام کرده است، ما تقریباً ۲۵ درصد از بازار افغانستان را به کشور خود اختصاص داده‌ایم که این رقم، عدد خوبی است تقریباً ایران طی این سال‌ها صادرکننده اول کالاهای افغانستان بوده است و پس از سال نخستنی که طالبان دوباره حضور پیدا کرد، به دلیل عوارض کرونا و کاهش قدرت خرید مردم افغانستان طی دو، سه سال اخیر با رشد روبه‌رو شدیم. در حال حاضر نیز طی سه ماهه اول سال ۱۴۰۳ این عدد به ۵۲۰ میلیون دلار رسیده است که ۳۱ درصد در مقایسه با سه ماهه سال گذشته با رشد روبه‌رو شدیم. در چهارماهه اول سال این عدد به ۲۸ درصد رسید که به غلط از قول رایزن سفارت ایران در کابل ۲۸ درصد در رسانه‌ها منعکس شده بود. عدد صحیح ۲۸ درصد است و این یعنی ما نسبت به چهارماهه سال گذشته ۳۸ درصد رشد صادرات داشته‌ایم و باتوجه به مجموعه مشکلاتی که در افغانستان و در ایران وجود دارد، این عدد رقم بسیار خوبی است.

● بازار افغانستان پس از زروی کارآمدن طالبان چه تغییراتی کرده است؟

با وجود مشکلاتی مانند بحث بازگشت ارز و شرایط سخت‌ناشی از تحریم، تجارت فعلی در وضعیت خوبی قرار دارد. اما سؤال مهم این است که این روند تا کی می‌تواند ادامه داشته باشد و فعال اقتصادی ما در رابطه با بازار افغانستان چگونه باید تصمیم‌گیری کند؟ افغانستان چند تا اتفاق جدی در آن افتاده که یکی از آن امنیت مناسب سراسری بعد از ۴۵ سال است که تأمین شده است. همچنین سیاست دولت افغانستان حمایت از تولید داخلی است. افغانستان بین ۸۰ تا ۹۰ درصد نیازهایش تاکنون وارداتی است، از این رو دولت تعرفه‌ها را برای کالاهای مشابه ساخت داخل حداقل ۳۰ درصد و گاهی بیشتر افزایش داده تا از تولید داخلی حمایت کند. از طرف دیگر مبارزه جدی با فساد اداری را در دستور کار قرار داده است. کالاهایی که در داخل افغانستان قابل ساخت است انرژي زیادی را طلب نمی‌کند. زیرا قیمت انرژی در آنجا

وقت خرید طلا فرا رسيد؟

بازار طلا و سکه طی هفته‌های گذشته در جاذبه و با نوسانات کوچک کاهشی و افزایشی همراه شده است. اما به نظر می‌رسد با تداوم وضعیت فعلی، قیمت‌ها در این منطقه فعلی باقی خواهند ماند یا افزایش بیشتری خواهند داشت. قیمت دلار نیز با توجه به سیاست ارزی‌اش از سوی بازارساز، در محدوده ۵۹ هزار تومانی تثبیت شده است. اما باید دید تا پایان سال چه وضعیتی در انتظار بازارهای مالی خواهد بود؟

قیمت طلا و سکه در بازار مشهد

میزان تغییرات روزانه	نیم‌سکه	میزان تغییرات روزانه	طلای ۱۸ عیار	میزان تغییرات روزانه	قیمت‌ها به تومان است
۰/۵۸٪	۴۳۰۵۵۰۰۰۰	۰/۶۳٪	۳۰۶۹۰۰۰۰۰	۰/۴۵٪	۳۰۶۹۰۰۰۰۰
۰/۷۷٪	۳۸۰۶۰۰۰۰۰۰	۱/۲۶٪	۷۰۱۵۰۰۰۰۰	۱/۳٪	۷۰۱۵۰۰۰۰۰

نرخ نان آزادپز در مشهد افزایش می‌یابد؟

طین همتی

خبر

نرخ نان‌های یارانه‌ای و نیمه یارانه‌ای پس از برگزاری جلسات مختلف و افزایش قیمت در دیگر استان‌های کشور، در سطح مشهد و خراسان رضوی ۲۵ درصد افزایش یافت و این سؤال پیش آمد که آیا تصمیمی برای

لحظه نداریم. به گفته رضا رمضانی تاکنون پیشنهادی به کارگروه آرد و نان مبنی بر افزایش قیمت نان آزاد نداشته‌ایم و از سوی دولت و وزارت هم تصمیمی برای افزایش قیمت اتخاذ نشده و این افزایش قیمت ۲۵ درصدی مختص نان‌های یارانه‌ای و نیمه یارانه‌ای در مشهد و خراسان رضوی است.

رئیس اتحادیه صنف نانوايي‌های مشهد هم در گفت‌وگو با شهراآرنيوز در این باره تصریح کرد: آنالیز قیمت و هزینه‌ها برای افزایش قیمت نان آزاد آماده شده، اما تاکنون هیچ تصمیمی مبنی بر افزایش قیمت اتخاذ نشده است. علی‌الکبر کوه پیکر افزود: افزایش هزینه‌های سربرای نانوايي‌ها، یکی از مهم‌ترین مشکلات این صنف است.

روى خط اقتصاد

● افزایش قیمت نوشت‌افزار

ایرناآرنيوس اتحاديه صنف كتاب و نوشت‌افزار مشهد گفت: اگر افزایش مالیات، اجاره مغازه، دستمزد کارگران و هزینه‌های جاری تولیدکننده را در نظر بگیریم، افزایش قیمت نوشت‌افزار و کتاب تولید داخل کشور نسبت به سال قبل اجتناب‌ناپذیر است. رامین درخشان پور افزود: به تناسب افزایش نرخ ارز، قیمت نوشت‌افزار خارجی نیز در بازار افزایش یافته است. اما با در نظر گرفتن تمام این مؤلفه‌ها، قیمت اقلامی مانند دفتر نسبت به قیمت تمام شده آن در کارخانه چندان افزایش ندارد. تولیدکنندگان هم با مشکلات زیادی دست‌وپنجه نرم می‌کنند. قطعی برق و افزایش هزینه‌ها، آن‌ها را هم دچار مشکل کرده است اما برای حفظ بازار خود در داخل ناگزیرند کالای خود را کمتر از قیمت تمام‌شده تولید آن عرضه کنند.

● درخواست بازرگري در دستمزد کارگران

تسنيم‌انايپ رئيس مجمع کارگران استان تهران گفت: باتوجه به افزایش نیافتن مناسب دستمزد کارگران در سال ۱۴۰۳ درخواست برگزاری جلسه شورای عالی کار با دستور جلسه بازرگري دستمزد کارگران را داریم. محمدباقر مثنی گفت: در تبصره ۲ ماده ۴۱ قانون کار الزام قانون‌گذار پرداخت هزینه‌های خانوارهای کارگري برای تعیین دستمزد است و تبصره یک این ماده مکمل تبصره ۲ است که توجه بر روی نرخ تورم دارد. این فعال کارگري ادامه داد: دستمزد تعیین شده باید به اندازه هزینه زندگی باشد چراکه اگر سید معیشت را در نظر بگیریم، عملاً تورم در آن دیده می‌شود. در سالی که حداقل هزینه زندگی ۱۷ میلیون تومان است چطور دستمزد ۹ میلیون و پانصد هزار تومان تعیین شد؟ با وجود تورم بالای ۴۰ درصدی، دولت و کارفرمایان برای حدود ۲۰ درصد افزایش مزد متحد شدند.

● خرید تضميني پيش از ۵۲۳ هزار تن گندم

شهراآرنيوزامدبر امور زراعت سازمان جهاد کشاورزي استان خراسان رضوی گفت: تاکنون خرید تضمینی گندم مازاد بر نیاز کشاورزان در این استان به ۵۲۳ هزار و ۲۰۲ تن رسیده است. سعید خوش‌قامت افزود: میزان خرید تضمینی گندم مازاد بر نیاز کشاورزان تاکنون ۵۲۱ هزار و ۵۲۳ تن رسیده است. وی با بیان اینکه در مجموع سال گذشته ۲۷۰ هزار تن خرید تضمینی گندم در استان انجام شده است، اظهار کرد: ارزش گندم خریداری شده تاکنون در استان معادل ۹۲ هزار میلیارد ریال است که ۸۷ هزار میلیارد ریال آن پرداخت شده است. وی میزان پرداخت مطالبات گندم‌کاران استان را ۵۱ درصد اعلام کرد.

● بحران بيکاري زنان جوان

خبرآرنيوس براساس جديدترين گزارش مرکز آمار، نرخ مشارکت اقتصادی زنان در بهار سال ۱۴۰۳ به ۱۴۰٫۳ درصد رسیده است. میزان نرخ مشارکت اقتصادی زنان گروه سنی ۱۵ تا ۲۴ سال به ۸۰٫۸ درصد رسید. همچنین، میزان نرخ مشارکت اقتصادی زنان در گروه سنی ۲۵ تا ۲۹ سال و گروه سنی سی‌ساله و بیشتر به ترتیب به ۲۶٫۴ درصد و ۱۴٫۳ درصد رسید.

● مرحله جديد دک‌بندی يارانه خانوارها

شهراآرنيوزرئيس مرکز مطالعات و اطلاعات رفاه ایرانیان از اعمال سومین مرحله به‌روزرسانی اطلاعات اقتصادی خانوارها در هم‌راه خبر داد و گفت: پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان با دریافت و پایش داده‌های اقتصادی جدید خانوارها از سوی دستگاه‌های مختلف، براساس شاخص‌ها و متغیرهای اقتصادی و رفاهی میزان وسع خانوارها را دریافت و به‌روزرسانی می‌کند. علیرضا محمدی در این میان از ارسال نکردن داده خانوارها از سوی برخی دستگاه‌ها از جمله بانک مرکزی خبر داد و گفت، بانک مرکزی یکی از دستگاه‌های مهم داده‌ای محسوب می‌شود. اما تاکنون اطلاعات بانکی به این پایگاه برای این مرحله نرسیده است.

● هشداریه پيش‌فروش خودرو

اقتصادآنلاين رئيس اتحاديه نمايشگاه‌داران و فروشندگان خودرو تهران بيان کرد: شرکت‌هایی که خودرو پیش‌فروش می‌کنند قصد کلاهبرداری دارند. آن‌ها به یک‌باره صدهزار حواله می‌فروشند درحالی‌که ماشینی وجود ندارد و مردم هم فریب می‌خورند. حواله برای مردم سند و ماشین نمی‌شود و در صنف ما پیش‌فروش وجود ندارد. اسد کریمی درباره وضعیت بازار خودرو گفت: بازار خودرو مدت‌هاست که در رکود است و این رکود بیشتر هم شده است. به طوری که همکاران ما ماهی یک قولنامه هم ننوشته‌اند. کریمی افزود: وضعیت بازار خودرو بسیار افتضاح است و تا به حال چنین بازاری نداشته‌ایم و خبری هم از تغییر و تحولات در بازار خودرو نیست. خرید و فروشی انجام نمی‌شود و واردات خودرو هم به آن صورت که باید، انجام نشده که بگوییم در بازار تأثیر داشته است.

تورق اقتصادی

اختراع بازار

نویسنده لیزا هرتسک

مترجم مصطفی زالی

بسیاری از بحث‌های کنونی ما درباره عدالت اجتماعی سر از اختلافاتی بنیادین درباره حدود آزادی اقتصادی و نحوه مداخله دولت در اقتصاد درمی‌آورد. این بحث‌ها در واقع درباره ماهیت پدیده‌ای همه‌گیر و بدیع‌اند، بازار امروزه، پس از سقوط کمونیسم، دیگر کسی از جایگزین همه‌جانبه سرمایه‌داری حرف نمی‌زند و همه پذیرفته‌ایم که باید با بازار زندگی کنیم. اما زندگی با بازار دقیقاً چگونه است و چطور باید اثرات متنوع بازار بر جوامعمان را مهار کنیم؟ لیزا هرتسک، دانش‌آموخته علوم سیاسی دانشگاه آکسفورد و دانشیار دانشکده فلسفه دانشگاه خرونینگن، در کتاب حاضر، با پژوهشی تطبیقی میان آرای اسمیت و هگل، دو تلقی اصلی حاکم بر جریان‌های اقتصاد کنونی را شناسایی می‌کند: تلقی متأثر از اسمیت که بازار را مشکل‌گشای طبیعی می‌داند و تلقی هگلی که بازار را دستاوردی تاریخی در نظر می‌گیرد که باید چاره‌ای برای مصلحت‌ش بیابیم. او ضمن ارائه گزارشی از نحوه شکل‌گیری نظریه‌های اقتصادی، تصورات کلیشه‌ای از این دو اندیشمند را کنار می‌زند و اندیشه‌ای که راه چهار مسئله بنیادین مرتبط می‌کند: نسبت میان فرد و اجتماع، عدالت اجتماعی و نسبت آن با شایستگی و شمول اجتماعی، نسبت میان جنبه‌های متنوع آزادی در بازارها، و تاریخ‌مندی بازارها.

۲۳ شنبه

۰۹

اقتصاد صبا

عکس: محمد حسن طوطی / شهراآر